

A SOMOGY MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
VII. ÜTÉVES TERVE
(1986 - 1990)

Kaposvár, 1986.

Dr. Mészáros Balázs
megyei múzeumigazgató

I. A MÚZEUMI SZERVEZET HELYZETE ÉS FŐ FELADATAI

A megyei múzeumi szervezet a VI. ötéves tervidőszakban jelentősen fejlődött. Lényegében befejeződött a múzeumi hálózat kiépítése. Az intézmény általános tevékenységét a kezdeményező készség, a társintézményekkel való hatékony együttműködésre törekvés, a múzeológiai és közművelődési munka színvonalának folyamatos fejlődése jellemzi.

A szakemberek számának növekedésével csökkent az egyes múzeológiai szakágak között korábban mutatkozó aránytalanság. A kutatómunka eredményei jelzik, hogy a megyei múzeumban jelentős tudományos műhely van kibontakozóban, amely azonban a kutatások nagy számát és irányát tekintve még nem tekinthető kellően kiforrottnak.

A fejlesztések üteme az elért eredmények mellett a múzeum folyamatos túlterhelését is maga után vonta. Az állandó változás, költözködés és az esetenként megnyilvánuló kampány-jelleg nem tette lehetővé a tervszerűbb, kiegyensúlyozottabb munkavégzést.

A gyors fejlődéssel, a szakemberek számának növekedésével, az extenzív hálózatbővítéssel a pénzügyi-dologi fedezet növekedése nem tartott megfelelően lépést.

A múzeumi épületek leromlott műszaki állapota, a megfelelő műtárgyvédelmi és raktári berendezések hiánya, a szakszerűtlen tárolás miatt jelentős értékek kerültek veszélybe. A technikai eszközökkel való ellátottság alacsony színvonala akadályozza az intenzívebb szakmai tevékenység kibontakozását.

A VII. ötéves tervidőszakban a megyei múzeumi szervezet - a tevékenység színvonalának megőrzése, illetve emelése, a folyamatos, tervszerű tudományos és közművelődési munka, valamint a távlati tervek megvalósítása szempontjából - legfontosabb célkitűzései, feladatai az alábbiak:

A létrejött múzeumi hálózat működéséhez, a megnövekedett tudományos és közművelődési feladatok ellátásához, a tevékenység szintentartásához szükséges dologi fedezet biztosítása érdekében a megyei tanács illetékeseinek fokozottabb támogatását kérjük.

A terveciklus során alapvető feladatunk a már kialakult keretek minőségi tartalommal való kitöltése, az elért eredmények megszilárdítása és továbbfejlesztése.

A múzeumi hálózat további bővítésére csak egyes - különösen indokolt - esetekben kerülhet sor.

Sor kerül a siófoki és a nagyatádi helytörténeti múzeum, Kaposváron a Vaszary János Emlékmúzeum, Boglárlellén a Kapolli-Ház, a lakócsai horvát és (esetleg) a szuloki német nemzetiségi tájház létesítésére.

Folytatódik a Szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény és a Somogyvári Történelmi Emlékhely fejlesztése.

Javítani kell a vidéki alintézményekben folyó szakmai tevékenység színvonalát, illetve a tevékenység dologi és személyi feltételeit.

Az alintézmények fenntartásában, üzemeltetésében a helyileg illetékes tanácsok fokozottabb részvételére kell törekedni.

Meg kell teremteni műszakilag elavult, leromlott állapotú épületállományunk folyamatos karbantartásának feltételeit.

A megyei múzeum központi épületének tervezett műemléki rekonstrukcióját elő kell készíteni.

Állandó, folyamatos feladat a múzeális emlékek fokozottabb védelme.

Javítani kell a gyűjteménygyarapító munka dologi feltételeit, szakmai megalapozottságát és tervszerűségét.

Meg kell oldani veszélyeztetett gyűjteményeink biztonságosabb, az elemi szakmai követelményeknek megfelelő elhelyezését.

Fokozatosan fel kell számolni a nyilvántartási hiányosságokat. El kell végezni a gyűjtemények állományrevízióját.

Javítani kell a műtárgyvédelmi tevékenység személyi és technikai feltételeit.

Törekedni kell az intenzívebb szakmai tevékenység kibontakozásához szükséges technikai eszközök (röntgenemissziós analizátor, számítógép, AV stúdió, sokszorosító, stb.) beszerzésére. Ennek során élni kell a különböző pályázatok, céltámogatások adta lehetőségekkel.

sem minden
dolgában -
pl. a régió!

A tudományos tevékenységen belül kiemelt feladat a meglévő gyűjteményi anyag feldolgozása, a megye (illetve a régió) múltjához szorosabban kapcsolódó kutatási témák középpontba állítása, a fokozottabb tervszerűség érvényesítése.

Továbbra is ösztönözzük a tudományos publikációs tevékenység kibontakozását. Intézményünk kiadói tevékenységét kiegyensúlyozottabbá kell tenni.

Célunk, hogy a megyei múzeum tudományos kutatóhellyé váljon.

Törekednünk kell arra, hogy közművelődési munkánk közvetlenebbül épüljön a tudományos kutatások eredményeire. Kiállításainkat színvonalasabbá, közművelődési programjainkat gazdagabbá, propaganda munkánkat hatékonyabbá kell tenni.

A munkatársak továbbképzésének ösztönzésével, esetenként minőségi cserével, valamint a létszám szerény mértékű növelésével javítani kell a szakmai tevékenység személyi feltételeit. *anélkül!*

A múzeumi dolgozók munka- és életkörülményeinek lehetőség szerinti javításával, a lakáshoz jutás elősegítésével törekedni kell a jövedelmezőbb pályák elszívó hatásának ellensúlyozására, a fluktuáció megszüntetésére.

Folytatni kell a megyei múzeumi szervezet belső szervezeti és működési rendjének korszerűsítését.

Tovább kell fejleszteni a felügyeleti szerveinkkel, egyes városi, illetve községi tanácsi és társadalmi szervekkel, a társintézményekkel; más tudományos és művelődési intézményekkel való együttműködésünket.

Szakmai, gazdasági és egyéb feladatainkat a további fejezetekben részletezzük.

II. TUDOMÁNYOS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

1. TERMÉSZETTUDOMÁNY

1.1. A szakág helyzete

A terveciklus során a szakági tevékenység szervezeti keretei nem változnak, bázisa továbbra is a megyei múzeum természettudományi osztálya.

Az osztály személyi összetétele:

Juhász Magdolna (botanikus) osztályvezető,
Ábrahám Levente (entomológus) múzeológus,
Tömösváry Tibor (ornitológus) múzeológus,
Dr. Uherkovich Ákos részfoglalkozású tudományos munkatárs,
Wolf Csilla preparátor,
Simon Miklósné preparátor.

A terveciklus elején Juhász Magdolna várhatóan Gyed-re távozik, Dr. Uherkovich Ákos munkaviszonya megszűnik. Az osztály létszámát egy (gerinces) állatpreparátorral és egy részfoglalkozású adminisztrátorral tervezzük bővíteni.

Lehetőség szerint javítjuk a szakági tevékenység dologi és technikai feltételeit. Kiemelt feladat a preparátorműhely teljes felszerelése.

Szélesíteni kívánjuk tevékenységünk társadalmi bázisát, együttműködő partnereink körét.

A hagyományos múzeológiai feladatok ellátása mellett kiemelt feladatunknak tekintjük a környezet- és természetvédelmi célkitűzések megvalósításában való hatékony közreműködést.

1.2. Gyűjteménygyarapítás

Célunk, hogy gyűjteményeink lehetővé tegyék Somogy élővilágának, illetve a magyarországi kisméltos faunának minél teljesebb bemutatását.

A kihelyezésre kerülő fénycsapdák révén várhatóan jelentős lesz rovargyűjteményünk gyarapodása. Madárgyűjteményünket elsősorban az elhullott példányok begyűjtésével egészítjük ki. A herbárium számottevő gyarapodásával nem számolunk.

A gyűjteményfejlesztés elsődleges forrása a saját gyűjtés, amelyet csupán kiegészít a magángyűjtőktől való esetenkénti vásárlás.

1.3. Gyűjteménykezelés

Természettudományi gyűjteményi raktárunk a megyei múzeum központi épületében van. A tervciklusban e raktár szerény bővítését tervezzük.

Folytatjuk a raktár és a preparátor műhely korszerű technikai eszközökkel történő ellátását.

Gondoskodunk a gyűjteményi anyag szakszerű tárolásáról.

A gyűjtemények fertőtlenítését évszakonként, a gyűjtött állatok prepalátát folyamatosan végezzük.

Az előírt nyilvántartásokat naprakészen vezetjük.

1.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Kutatásainkat a IV. ("Taxonómiai, florisztikai kutatások virágos és virágtalan növényeken"), az V. ("Magyarország állatvilágának taxonómiai, szisztematikai, zoogeográfiai és ökológiai kutatása"), valamint a VI. ("Természet- és környezetvédelmi szempntból fontos területek élővilágának ökológiai kutatása") országos főtémák keretében végezzük.

Juhász Magdolna

A Gyes-ről visszatérve folytatja Somogy növényvilágának florisztikai vizsgálatát.

Ábrahám Levente

1986-1990 folytatja a mikroszisztematikai és zoogeográfiai vizsgálatait lepkéken.

Kiszélesíti Somogy megye lepkefaunájának kvalitatív és kvantitatív vizsgálatát, bővíti gyűjtőterületét a Zselic Tájvédelmi Körzetben.

A Dél-Dunántúl térségéből folyamatosan gyűjti a recésszárnyú fauna adatait.

Regionális együttműködés keretében végzi a Bakony lepkevilágának kutatását.

1986-ban lezárja vizsgálatait Dudar környékén. Elkészül "Dudar környékének negylepkefaunája" című dolgozata.

1987-ben elkészíti a "Kaposfő negylepkefaunája" c., "A Bakony keleti részének lepidopterológiai viszonyai" c. tanulmányát és a "Bakonynána és a Gaja szurdok" című diplomamunkáját.

1988-ban elkészül "Lipótfő és környéke lepkefaunája" című dolgozata.

1989-ben lezárja kutatásait a Tési-fennsíkon, elkészül "A Tési-fennsík lepidopterológiai viszonyai" című tanulmánya.

1990-ben elkészül "Adatok a Dél-Dunántúl recésszárnyú faunájához" c. kézírata. Megkezdzi a "Somogy megye lepkefaunája" cikksorozat megírását.

Tömösváry Tibor

1986-1990 folytatja Somogy megye madárvilágának faunisztikai vizsgálatát. Folytatja a fekete gólya elterjedési és fészkelési viszonyainak, valamint a rétisas állomány vizsgálatát Somogyban.

1986-ban elkészül "A rétisas állomány vizsgálata Somogy megyében - különös tekintettel természetvédelmi jelentőségére (1980-1986)" című kézírata.

1987-1990 felméri a vidra állomány élőhelyeit Somogyban.

1987-ben kidolgozza a rétisasvédelmi programját.

1988-ban elkészül "Faunisztikai adatok Somogy madárvilágáról" című tanulmánya.

1989-ben elkészíti "A fekete gólya elterjedési és fészkelési viszonyai Somogy megyében" c. dolgozatát.

1990-ben elkészül "A vidra állomány élőhelyei Somogy megyében" c. kézírata.

1.5. Szakági közművelődési munka

Az ötéves tervciklusban állandó természettudományi kiállítást nem rendezünk. Az időszakos kiállítások tervezése éves szinten történik.

Természettudományi vonatkozású közművelődési programok szervezésére - a korábbi gyakorlatnak megfelelően - a felmerülő igények szerint kerül sor.

A megyei múzeumban létrehozzuk a Fekete István Környezet- és Természetvédelmi Oktatóközpontot, amely idővel megyei módszertani központtá fejlődhet.

Megkezdjük a megye természeti értékeinek bemutatására alkalmas szemléltető anyagok előállítását és gyűjtését.

Évente 1-2 alkalommal természettudományi szaktábort szervezünk.

Munkatársaink folytatják ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

1.6. Egyéb szakmai tevékenység

Munkatársaink aktív szerepet vállalnak a szakmai közélet különböző fórumain (pl. Ábrahám Levente a Magyar Biológiai Társaság, az Európai Lepkés Szövetség, a Magyar Rovartani Társaság tagja, Tömösváry Tibor a Magyar Madártani Egyesület Somogy Megyei Csoportjának titkára). Közreműködnek különböző szakmai rendezvények, országos szintű tanácskozások kezdeményezésében, szervezésében.

Lehetőség szerint továbbfejlesztjük hazai és nemzetközi kapcsolatainkat, a különböző tudományos és művelődési intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, hatóságokkal és gazdálkodó szervezetekkel való együttműködésünket.

Törekszünk az aktív természetvédelem társadalmi bázisának szélesítésére. Részt vállalunk olyan feladatok elvégzésében, amelyek egyrészt lehetővé teszik a tudományos kutatás eredményeinek közvetlen, gyakorlati alkalmazását, másrészt pedig a megye védett területeinek és országos jelentőségű természeti értékeinek megóvását célozzák.

2. RÉGÉSZET

2.1. A szakág helyzete

A tervciklus során a szakági tevékenység szervezeti keretei nem változnak, bázisa továbbra is a megyei múzeum régészeti osztálya.

Az osztály személyi összetétele:

Dr. Költő László (régész, vegyészmérnök) osztályvezető
Dr. Magyar Kálmán (középkoros) régész tudományos főmunkatárs
Bárdos Edith (népvándorlás koros) régész múzeológus
Honti Szilvia (őskoros) régész múzeológus
Németh Péter Gergely (római koros) régész segédmúzeológus
Egry Ildikó (őskoros) régész segédmúzeológus
Tálos János geodéta
Gál Zoltán adattáros
M. Hrotkó Zsuzsanna rajzoló
Bajók Sándorné rajzoló
Pető Csaba rajzoló
Locz Zsuzsanna adminisztrátor

Bárdos Edith változatlanul Gyés-en van, M. Hrotkó Zsuzsanna várhatóan 1986-ban ugyancsak Gyed-re távozik. Egry Ildikó valószínűleg távozik intézményünkől. A tervciklus során alkalmazni kívánunk egy röntgentechnikust, egyéb személyi változást nem tervezünk.

Az osztályon foglalkoztatott régészekén kívül vendégésatók tevékenységével számolunk a kiemelt jelentőségű programok végrehajtásánál. (Pl. Somogyvár-Kupavárhegy, Kis-Balaton).

A hagyományos régészeti, illetve múzeológiai feladatok ellátása mellett kialakított sajátos profilunknak megfelelően folytatjuk archeometriai tevékenységünket.

Törekszünk az archeometriai kutatásokhoz a helyi műszerháttér megteremtésére, részben saját forrásból, részben pályázatok, céltámogatások elnyerése révén.

Mind a beszerzésre kerülő technikai eszközök, mind a gyűjteménygyarapodás a régészeti osztály számára további helyiségek biztosítását teszi szükségessé.

2.2. Gyűjteménygyarapítás, ásatások

A régészeti gyűjtemény gyarapításának alapvető bázisát továbbra is az ásatások jelentik. Az ásatásokra fordítható összeget a központi irányelveknek megfelelően a VI. ötéves tervidőszakban elért szinten (saját költségvetésből 650 eFt/év munkabérral) tervezzük, ami az ásatási munkabérek állandó emelkedése mellett sajnos az évenként feltárható területek várható csökkenését vonja maga után.

A tervciklus kiemelkedő feladata a kis-balatoni víztároló építésével kapcsolatos leletmentés, melyben az osztály gyakorlatilag teljes létszámmal vesz részt. Az őskori lelőhelyek feltárását Honti Szilvia, a népvándorlás és középkori lelőhelyek kutatását Dr. Költő László koordinálja.

Az egyes szakterületeken az alábbi ásatásokat, illetve terepmunkákat tervezzük:

Őskor

Nagyberki-Szalacska-hegyi őskori földvár geodéziai felmérésének befejezése.

(Honti Szilvia) 1986.

Nagyberki-Szalacska őskori földvár ásatása.

(Honti Szilvia) 1987-1988.

Drávamente őskori lelőhelyeinek felderítése terepbejárásokkal, illetve szondázó ásatások a jelentősebb lelőhelyek kiszűrésére.

(Honti Szilvia) 1988-1990.

Leletmentések és hitelesítő ásatások a veszélyeztetett kelta- és koravas-kori lelőhelyeken (Igal, Balatonboglár-Várhegy, Lengyeltóti).

(Néemth Péter Gergely, Honti Szilvia) 1988-1990.

Római kor

A Somogy megyei római kori lelőhelyek azonosítása, jellegük meghatározása szondázó ásatásokkal, a veszélyeztetett lelőhelyek (Szőlősgyőrök, Somogyvár-Restercia, Balatonszentgyörgy) szükség szerinti leletmentő ásatása.

(Németh Péter Gergely) 1986-1990.

Népvándorlás kora

Zamárdi-rétiföldek avar temető és a valószínűleg hozzátartozó település és kohótelep (Zamárdi-Gépállomás) feltárása.

(Bárdos Edith és vendégásatóként Dr.Gömöri János) 1987-1990

Rádpusztá-temetőalja. A leletmentés során előkerült VIII-IX.sz-i temető hi-
telesítése, feltárása.

(Dr.Költő László) 1990

Középkor

A korai Árpád-kori központok kutatásához kapcsolódóan továbbra is folytatjuk a somogyvári Kupavérhegy feltárását.

(Vendégásatóként Dr.Bakay Kornél) 1986-1990

A magyar állam- és egyházszerzés emlékei Somogyban c. témában:
Babócsa (Nárciszos) idegen eredetű korai nemzetségi központ kutatása.

(Dr.Magyar Kálmán) 1986

Segesd királynéi ispánsági központ és település kutatása.

(Dr.Magyar Kálmán) 1987-1989

Somogy megye középkori földvérainak terepbejárással történő feltérképezése,
geodéziai felmérése.

(Dr.Magyar Kálmán, Dr.Nováki Gyula, Sándorfi György) 1986-1988

2.3. Gyűjteménykezelés

Régészeti raktáraink a megyei múzeum központi épületében, a batéi II. rak-
tárban, Balatonszárszón és (ideiglenes jelleggel) Vörsön, Segesden, illetve
Zamárdiban találhatók.

Gondoskodni kell a rendelkezésre álló raktárterület növeléséről és a megfelelő rend és műszaki állapot megteremtéséről.

A batéi II. raktárban antropológiai és kőtárat alakítunk ki.

Gondoskodunk a régi antropológiai anyag tisztításáról, rendszerezéséről.

Az új ásatási anyag restauráltatását, illetve az előírt nyilvántartásokat folyamatosan végezzük.

Befejezzük a régészeti gyűjtemény revízióját, a leltározott anyag végleges raktári rendjének kialakítását.

Megtörténik a központi régészeti adattár kialakítása, a fotótár revíziója, mutatózása, az iratanyag mutatózással együtt történő leltározása és rendszerezése, valamint a régészeti rajztár kialakítása.

2.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

A kutató és feldolgozó munka szorosan kötődik a megyében folyó tervátvitásokhoz. A terveciklus során a már korábban megkezdett őskori (elsősorban bronzkori), népvándorláskori (elsősorban avarkori) és középkori ("A korai Árpád-kori egyházi és világi központok" országos kutatási főirányhoz kapcsolódó) kutatások mellett - a személyi feltételek változásával összefüggésben - fokozottabb hangsúlyt nyer a megye római kori történetének kutatása.

Külön figyelmet érdemelnek a Kis-Balaton programhoz kapcsolódó munkálatok, melyek során első ízben kaphatunk teljes keresztmetszetet egy zárt tájegység régészeti kultúráiról, korszakairól. A régészeti feltárásokkal párhuzamosan megindul a terület komplex (természettudományi, néprajzi, történeti antropológiai) vizsgálata is.

Továbbra is folytatjuk archeometriai módszertani kutatásainkat.

Honti Szilvia

1986-1990 folytatja Somogy megye bronzkori bronzleleteinek feldolgozását a "Prähistorische Bronzefunde" kötetei számára.

1987-1990 részt vesz a régészeti gyűjtemény régi, közöletlen anyagának feldolgozásában.

1987-ben elkészül "Somogy megye későbronzkori története" c. egyetemi doktori disszertációja.

Németh Péter Gergely

1986-1990 folytatja a Magyar Nemzeti Múzeum kelta-kori leleteinek feldolgozását a Kelta Corpus számára.

1986-ban elkészül "Kelta lándzsák" c. egyetemi szakdolgozata.

1987-1990 részt vesz a régészeti gyűjtemény régi, közöletlen anyagának feldolgozásában.

Bárdos Edith

A Gyes-ről visszatérve folytatja kutatásait a "Somogy megye az avar megszállás idején" tárgykörben.

Dr. Magyar Kálmán

1986-1990 folytatja az "Ispánsági és nemzetségi központok Somogyban" témakör kutatását.

1986-ban elkészíti Segesd régészeti története monográfiáját.

1987-ben elkészíti a siófoki várostörténeti monográfia középkori fejezetének kéziratát.

1988-1990 elkészíti "Somogy az Árpád-korban" című kandidátusi disszertációját.

Dr. Kültő László

1986-1990 több külső munkatárssal közösen végzi Vörs-Papkert "B" VIII-X. századi temető komplex feldolgozását régészeti és természettudományos szempontok alapján.

Folytatja régészeti fémléletek elemi összetételének meghatározását röntgenemissziós analízissel, illetve az eredmények matematikai statisztikai feldolgozását a MTA Atommagkutató Intézetével és a BME Analitikai Tan-
székével együttműködve.

1986-1988 a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Kaposvári Állattenyésztési Karával együttműködve kidolgozza az aminosavak recemizálódásán alapuló kormeghatározás 800-2000 év között használható módszerét.

1987-1990 tanulmányozza a geofizikai leletfelderítés módszereinek (a soproni Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézettel együttműködve) és a röntgentechnika régészeti alkalmazásának módszereit.

Részt vesz a megyei múzeum régészeti gyűjteménye régi, közöletlen anyagának feldolgozásában.

2.5. Szakági közművelődési munka

Az ötéves tervciklusban állandó régészeti kiállítást nem rendezünk. Az időszakos kiállítások tervezése éves szinten történik.

Régészeti vonatkozású közművelődési programok szervezésére - a korábbi gyakorlatnak megfelelően - a felmerülő igények szerint kerül sor.

Esetenként általános- és középiskolások, főiskolai hallgatók számára régészeti táborokat szervezünk.

Munkatársaink folytatják ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

2.6. Egyéb szakmai tevékenység

Dr.Költő László továbbra is részt vesz a MTA-VEAB Történelmi Szakbizottsága Iparrégészeti és az Archeometriai Munkabizottsága munkájában (az utóbbiban titkárként). Dr.Magyar Kálmán továbbra is a kaposvári Múzeum-baráti Kör titkára. Mindketten tagjai a Kaposvári Tudósklubnak.

Munkatársaink lehetőség szerint részt vállalnak a különböző szakmai fórumok, rendezvények munkájában.

3. NÉPRAJZ

3.1. A szakág helyzete

A terveciklus során a szakági tevékenység szervezeti keretei nem változnak, bázisa továbbra is a megyei múzeum néprajzi osztálya.

Az osztály személyi összetétele:

Winkler Ferenc (néprajzos) osztályvezető

Szapu Magda (néprajzos) múzeológus

Gáll Éva (néprajzos) múzeológus

Molnár Ágnes (néprajzos) múzeológus

Olsvai Imre (népzene kutató) részfoglalkozású tudományos munkatárs

Molnár Éva gyűjteménykezelő

Csikvár Gábor részfoglalkozású gyűjteménykezelő

Kesztyűs Lászlóné adminisztrátor

A terveciklus elején - egészségügyi okokból - megválnak intézményünkől Molnár Ágnes. A részfoglalkozású munkatársak alkalmazása terén kisebb változásokat tervezünk.

A szakági munkában az osztály munkatársain kívül részt vesz Dr. Mészáros Balázs megyei múzeumigazgató, Sási János a restaurátor- és technikai osztály vezetője, Orzsi Zoltán a barcsi, B. Kapczán Rozália a marcali múzeum igazgatója, Witt Lászlóné a csurgói, valamint Csepinszky Mária a szennai gyűjtemény vezetője is.

Lehetőség szerint javítjuk a szakági tevékenység dologi és technikai feltételeit. Kiemelt feladat a tervezett néprajzi hangstúdió megvalósítása.

Az elhelyezési és munkafeltételek lényeges változtatását nem tervezzük.

3.2. Gyűjteménygyarapítás

Tárgyi gyűjteménygyarapításunk fő iránya a falusi kismesterségek, valamint a hagyományos paraszti életmód 18-20. századi eszközkészletének, emlékanyagának gyűjtése. Teljesebbé, az etnikai csoportok viseletének bemutatására alkalmassá kívánjuk tenni textilgyűjteményünket.

Az archív fotók gyűjtése mellett feladatunk a tárgyi gyűjteménygyarapításhoz és a kutató munkához kapcsolódó témafotózás.

Megkezdjük az AV (audio vizuális) -tár kialakítását, létrehozuk a hangtár adattárát. A hangtári gyűjtemény elsősorban a más gyűjteményekben (pl. MTA Népzene kutató Intézet archívuma) őrzött somogyi, illetve déldunántúli vonatkozású anyag átmásolása révén gyarapodik.

3.3. Gyűjteménykezelés

Néprajzi raktáraink a megyei múzeum központi épületében, egy kaposvári külső raktárban, a batéi I-II. sz. raktárépületben, Marcaliban, Baracson és Csurgón található, illetve ideiglenes raktárként használjuk a szennai épületegyüttes néhány objektumát is.

A kedvezőtlen viszonyok szükségessé teszik a kaposvári külső raktár, a jelenlegi csurgói helyiségek, a szennai ideiglenes raktárak és a batéi II. épület néprajzi raktárként való használatának megszüntetését. Gondoskodni kell a veszélyeztetett anyag megfelelő elhelyezéséről.

A megyei múzeum központi épületében kialakítjuk a textil raktárt.

Minden gyűjtőhelyen sor kerül a tárgyi anyag gyűjteménycsoportonkénti (szakrendi) raktározási rendjének kialakítására.

Megkezdjük a gyűjtemények állományrevízióját. Párhuzamosan sor kerül az anyag szakrestaurátori szemléjére, amely alapján az egyes gyűjteményrészek - a veszélyeztettség sorrendjében - restaurálása folyamatosan történik.

Szennán a tervciklus első felében befejeződik a Belső-Somogy építkezését bemutató épületegyüttes felépítése, második felében - új terv alapján - folytatódik a szabdtéri gyűjtemény továbbfejlesztése.

A leltározást naprakészen tartjuk. Törekszünk a kartonozás és a mutató-cédulák készítése terén mutatkozó elmaradás pótlására.

3.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Lezárásukig folytatjuk az előző terveciklusban megkezdett kutatásokat.

Kidolgozzuk Somogy megye komplex, történeti-néprajzi, kistáji életmód-vizsgálatának öt évnél hosszabb távú tudományos kutatási koncepcióját, amelynek a tervidőszakra eső kutatópontjai Somogygeszti, Mernye, Polány, Gamás, illetve Törökkoppány, Vörs, Andocs, Látrány, Nemesvid, Segesd, Töröcske, Szulok, Lakócsa, Nemespátró és Surd. A recens, illetve részben szakirodalmi, levéltári kutató munkán alapuló vizsgálat Somogy etnikai csoportjaira, az életmód mellett a gazdaság és társadalom 15-20. századi változásaira terjed ki.

Gáll Éva

1986-ban lezárja a Nagyberki 18-20. századi története, illetve a Nagyberki-Szalacskahegy és Csurgó paraszti szőlőművelése tárgykörben végzett kutatásait.

Közreműködik Somogy néprajzi kutatása hosszútávú tervének kidolgozásában.

1987-1990 folyamatos adatgyűjtést végez Somogygeszti (1987), Mernye (1988), Polány (1989) és Gamás (1990) falusi iparosainak, kereskedőinek és egyéb népelemeinek életmódja a 20. században témakörben.

1987-1988 folyamatos adatgyűjtést végez Törökkoppányban a viselet változásai a 20. században témakörben.

1989-1990 folyamatos adatgyűjtést végez Vörs gazdálkodása a 19-20. században témakörben.

1989-ben elkészül "A törökkoppányi női viselet változásai a 20. században" c. kézírata.

1990-ben részt vesz az "Egy külső somogyi falu társadalma és életmódja" c. kézirat elkészítésében ("Falusi iparosok, kereskedők és egyéb elemek életmódja" c. részfejezet elkészítése).

Szapu Magda

1986-ban közreműködik Somogy néprajzi kutatása hosszútávú tervének kidolgozásában.

1986-1989 folytatja és befejezi a Segesd szokásvilágára vonatkozó adatgyűjtést.

1987-1990 folyamatos adatgyűjtést végez a somogyeszti (1987), mernyei (1988), polányi (1989), gamási (1990) gazdák életmódja a 20. században témakörben.

1988-ban elkészíti "Egy Vág menti magyar falu társadalma és életmódja" című kéziratát.

1990-ben részt vesz a "Egy külső-somogyi falu társadalma és életmódja" című kézirat elkészítésében ("Falusi gazdák életmódja" c. részfejezet elkészítése).

Elkészül a "Segesd paraszti társadalma" c. kézírata. 1/2

Megkezd a töröcskei parasztság életmódjára vonatkozó folyamatos adatgyűjtést.

Winkler Ferenc

1986-ban lezárja kutatásait a somogyi gyermekélet és gyermekjátékok, a dél-dunántúli népművészet regionális és történeti rétegei, a magyarországi néprajzi honismereti mozgalom története és munkamódszerei, Kaposvár népi építkezése a századforduló környékén, ^{valamint} a magyar nyelvterület hagyományos temetkezése témakörökben. ^{Winkler Ferenc}

Közreműködik Somogy néprajzi kutatása hosszútávú tervének kidolgozásában.

1986-1988 folytatja a dél-dunántúli uradalmak 18-20. századi gazdálkodására vonatkozó kutatásait. ^{Winkler F.H.}

1986-1989 folytatja az adatgyűjtést és feldolgozást, majd elkészíti "A hazai népi építészeti emlékek megmentésének elmélete és gyakorlata" című doktori disszertációját.

1987-1990 folyamatos adatgyűjtést végez Somogyeszti (1987), Mernye (1988), Polány (1989), Gamás (1990) falusi és uradalmi szolgáltató népeinek életmódja a 20. században témakörben.

1990-ben elkészül "Az andocsiak életmódja a 19-20. században" c. kézírata. 1/2

Részt vesz az "Egy külső somogyi falu társadalma és életmódja" c. kézirat elkészítésében. ("Falusi és uradalmi szolgáló népek életmódja" c. részfejezet elkészítése).

Megkezdte a Nemesvid életmódjára vonatkozó folyamatos adatgyűjtést.

Sási János

1986-1990 folyamatos adatgyűjtést végez Nemespátró életmódja témakörben, valamint a Surd paraszti szőlőművelése témakörben.

1989-ben elkészül "A pátrói lakóház a 19-20. században" című kézírata.

1990-ben elkészül "A Pátró környéki evangélikus egyházközség története" c. kézírata.

Orzsi Zoltán

1986-1990 folytatja kutatásait a szuloki német népcsoport témakörben, valamint a Dráva menti magyar és a Lakócsa környéki horvát lakosság életmódja a 19-20. században témakörökben.

1987-ben elkészíti a lakócsai tájház állandó kiállítási forgatókönyvét.

1990-ben elkészül a "Lakócsa környéki horvát ház és lakáskultúra" c. tanulmánya.

3.5. Szakági közművelődési munka

A terveciklusban három állandó néprajzi kiállítás nyílik. A lakócsai Horvát Nemzetiségi Tájház kiállítását Orzsi Zoltán, a boglárlelleli Kapoli-kiállítást Dr.Mándoki László (JPM) és Dr.Mészáros Balázs, Szántódpusztán a "Déldunántúli Népművészet" c. kiállítást Winkler Ferenc és Dr.Mészáros Balázs rendezte (1986-1987).

Az időszaki kiállítások tervezése éves szinten történik.

Néprajzi vonatkozású programok szervezésére - a korábbi gyakorlatnak megfelelően - a felmerülő igények szerint kerül sor. A terveciklus során a korábbiaknál fokozottabban törekszünk a hagyományos zenei és táncművelés maradványainak megismertetésére, népszerűsítésére.

Munkatársaink folytatják ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

3.6. Egyéb szakmai tevékenység

Munkatársaink bekapcsolódnak a PAB Néprajzi Munkabizottságának tevékenységébe.

Winkler Ferenc tagja a Somogyi Honismereti Híradó szerkesztő bizottságának, részt vesz az Ethnographia Pannonica munkájában.

Gáll Éva a megyei honismereti szakbizottság szakmai tanácsadójaként működik.

Néprajzkutatóink továbbra is végzik az országos és megyei néprajzi és nyelvjárási pályázatok bírálását, értékelését, az amatőr kutatók és a honismereti szakkörök szakmai támogatását.

1988-ban a Szennai Szebadtéri Néprajzi Gyűjtemény létesítésének 10. évfordulójához kapcsolódva szakmai konferenciát szervezünk.

4. TÖRTÉNETTUDOMÁNY - IRODALOMTÖRTÉNET

4.1. A szakág helyzete

A tervciklus során a történeti múzeológia és az irodalomtörténet szervezeti keretei nem változnak, bázisa továbbra is a megyei múzeum történeti osztálya.

Az osztály személyi összetétele:

Dr. Takács Éva (történész, szociológus) osztályvezető

Simonné Pallós Piroska (történész) múzeológus

Varga Éva (történész) múzeológus

Dr. Fejesné Bognár Zsuzsa (irodalomtörténész) múzeológus

Dr. Laczkó András (irodalomtörténész) részfoglalkozású tudományos főmunkatárs

Varga Gyula részfoglalkozású tudományos munkatárs

Ihász János gyűjteménykezelő

Pintér Katalin gyűjteménykezelő

1986-ban Varga Éva várhatóan Gyed-re távozik. 1987-ben Dr. Laczkó András munkaviszonya megszűnik. A tervciklus elején alkalmazni kívánunk egy adminisztrátort. Egyéb személyi változást nem tervezünk.

A szakági munkában az osztály munkatársain kívül részt vesz Dr. Mészáros Balázs megyei múzeumigazgató, Kodák Attila a Mozi-Múzeum vezetője, Orzsi Zoltán a barcsi Dráva Múzeum igazgatója, Witt Lászlóné csurgói gyűjteményvezető és Marcaliban Dr. Gál József részfoglalkozású tudományos főmunkatárs is.

Lehetőség szerint javítjuk a szakági tevékenység dologi és technikai feltételeit. A korszerű számítástechnika múzeumi, illetve a társadalomtudományok terén történő alkalmazására vonatkozó közvetlen, helyi tapasztalatok megszerzése céljából az osztály részére beszerzünk egy személyi számítógépet.

A tervciklus elején sor kerül az osztály helyiségeinek felújítására, illetve szerény bővítésére.

4.2. Gyűjteménygyarapítás

Tárgyi gyűjteménygyarapításunk fő iránya a városi életmód 19-20. századi emlékenyaga, de kiterjed a kinotechnika- és agrártechnikatörténeti emlékek gyűjtésére is. A tervciklus során a korábbinál nagyobb hangsúlyt fektetünk a megye irodalomtörténeti, valamint iskolatörténeti emlékeinek megőrzésére. Kiemelt feladat a munkásmozgalmi anyag gyarapítása.

Megkezdjük az országos gyűjteményekben található somogyi vonatkozású és a múzeumi tudományos kutató és közművelődési munkában is felhasználható történeti tárgyú dokumentumok feltérképezését és másolataik tervszerű gyűjtését.

A vásárlás útján történő gyűjteménygyarapítást várhatóan hasonló nagyságrendű ajándékozások egészítik ki.

4.3. Gyűjteménykezelés

Történeti anyagunk raktárai a megyei múzeum központi épületében, a batái I. sz. raktárépületben, valamint Csurgón, Mercaliban és Baracson találhatóak.

A raktárak műszaki állapota általában kielégítő, kivéve a csurgói helyiségeket, amelyekből a veszélyeztetett tárgyakat át kell szállítani Batába. A tervciklus során további két helyiséggel (25+18 m²) bővül a megyei múzeumban levő raktár.

Folyamatosan törekszünk a raktári segédanyagok (dobozok, mappák) és berendezések szükség szerinti biztosítására.

1986-ban a megyei múzeum történeti adattára és fegyvergyűjteménye, 1987-ben a történeti könyvgyűjtemény, 1988-ban az archív fotótár, 1989-ben a színháztörténeti és az iskolatörténeti anyag, 1990-ben a dokumentum gyűjtemény darabszintű rendezésére kerül sor.

A gyűjteményi anyag zöme nem igényel restaurálást. 1986-ban befejeződik a bútorgyűjtemény, 1990-ig a textil és a fegyvergyűjtemény kezelése.

Az új szerzemények nyilvántartását naprakészen tartjuk. A hiányzó leíró kartonok közül évente kb. 5000 db pótlására kerül sor. Megkezdjük és a tervciklus végéig befejezzük a fotó és tárgyi anyag mutató kartonjainak elkészítését. Elvégezzük a gyűjtemények állományrevízióját.

4.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Kutatómunkánk alapvető célja a megye történetét bemutató - a következő terveciklusban megrendezésre kerülő - komplex történeti kiállítás tudományos megalapozása, előkészítése. A konkrét kutatási témák meghatározásához figyelembe vettük a társintézményekben, a megyei levéltárban és a pártarchívumban párhuzamosan folyó helytörténeti kutató és feldolgozó munkát. Tevékenységünk eredményei mintegy kiegészítik egymást. Munkánk szorosan kapcsolódik saját gyűjteményi anyagunkhoz, annak tudományos feldolgozását, illetve a további kutatás számára hozzáférhetővé tételét kiemelt feladatnak tekintjük.

Dr. Takács Éva

1986-1990 folytatja a Somogy megye gazdasága a felszabadulás után tárgykörben megkezdett kutató és feldolgozó munkát.

Folytatja iskolatörténeti kutatásait.

Közreműködik Kaposvár történeti kronológiájának elkészítésében.

1986-ban elkészül "Az ideológiai szemléletváltozások tükröződése az 1945. utáni tankönyvekben" c. kézírata. Megírja "A Kaposvári Hűtőház munkáskollektívájának kialakulása" c. tanulmányát.

1987-ben elkészül "Boglárlelle gazdaság története a felszabadulás után" c., "A Somogy megyei Sütőipari Vállalat története" c. és a "Fonó község paraszti társadalma a jobbágyfelszabadítástól az I. világháborúig" című kézírata.

1988-ban elkészíti "Pedagógus életpályák Somogyban" c. tanulmányát.

1989-ben megírja az "Adatok Somogy kereskedelmi viszonyaihoz a 18-19. században" c. kéziratát.

1990-ben megírja "A Cserépipari Vállalat története" c. tanulmányát.

S. Pallós Piroska

1986-1990 közreműködik Kaposvár történeti kronológiájának elkészítésében. Folytatja a kaposvári munkáséletmódra vonatkozó kutatásait.

Varga Éva

A Gyes-ről visszatérve közreműködik Kaposvár történeti kronológiájának elkészítésében.

1989-1990 folytatja a kaposvári Csiky Gergely Színház történetének feldolgozását.

Dr. Fejesné Bognár Zsuzsa

1986-1990 társadalmi aktivisták bevonásával folyamatos adatgyűjtést végez Somogy megye irodalmi topográfiájához.

Közreműködik Kaposvár történeti kronológiájának elkészítésében.

1986-1988 folytatja és lezárja kutatásait az "Irodalom kritika a Pester Lloydban" és "A Pester Lloyd irodalmi repertórium" témakörökben.

1986-ban elkészíti a Lengyel József Emlékszoba kiállítási forgatókönyvét.

Dr. Gál József

1986-1990 folytatja a Marcali és környéke témakörben megkezdett helytörténeti kutató és feldolgozó munkát.

Orzsi Zoltán

1986-1990 folyamatosan végzi Barcs és környéke helytörténeti kutatását és feldolgozását.

Dr. Mészáros Balázs

1986-1990 folytatja a Somogyra vonatkozó 18-19. századi leírások (Bél, Rumy, Pesthy, stb.) feldolgozását.

4.5. Szakági közművelődési munka

Az ötéves tervciklusban három állandó történeti kiállítást tervezünk. Marcaliban a Lengyel József kiállítást (1986-ban) Dr. F. Bognár Zsuzsa, Balatonszemesen a Latinovits emlékkiállítást a Magyar Színházi Intézet két munkatársa, Baracson a Vörös Csillag TSz. történetét bemutató kiállítást (1988) Orzsi Zoltán rendezi. Az időszakos kiállítások tervezése éves szinten történik.

Történeti vonatkozású közművelődési programok szervezése - a korábbi gyakorlatnak megfelelően - a felmerülő igények szerint történik.

Munkatársaink folytatják ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

4.6. Egyéb szakmai tevékenység

Munkatársaink aktív szerepet vállalnak a szakmai közelet különböző fórumain. (Pl. Dr. Takács Éva tagja a Magyar Történelmi Társulat Üzemtörténeti Szakosztályának, az Országos Erdészeti Egyesületnek, a HNF Somogy megyei honismereti bizottságának, részt vesz a Somogyi Honismereti Híradó szerkesztésében). Részt vesznek az országos történeti pályázatok elbírálásában, az országos és a helytörténeti vetélkedők zsűrizésében.

Továbbfejlesztik a társadalomtörténeti kutatás terén más intézményekkel és kutatókkal kialakult együttműködést, kapcsolatokat.

5. MŰVÉSZETTÖRTÉNET

5.1. A szakág helyzete

A terveciklus során a szakági tevékenység szervezeti keretei nem változnak, bázisa továbbra is a megyei múzeum képző- és iparművészeti osztálya, illetve Pogány Gábor művészettörténész, megyei múzeumigazgató helyettes.

Az osztály személyi összetétele:

Horváth János osztályvezető

H. Bognár Zsuzsa múzeológus

Géger Melinda múzeológus

Gárdonyi Tibor gyűjteménykezelő

Baumgartner Zsuzsanna adattáros

Géger Melinda 1986 - közepén várhatóan Gyed-re távozik. A személyi feltételek egyéb változtatását nem tervezzük.

Az elhelyezési és munkakörülmények jelentős változására nem kerül sor.

5.2. Gyűjteménygyarapítás

A képzőművészet terén elsősorban a nagy somogyi mesterek (Zichy, Rippl-Rónai, Galimberti, Vaszary, Kunffy, Bernáth, Martyn) alkotásainak, az iparművészet terén pedig a magyar szecesszió műzeális emlékeinek gyűjtésére törekszünk.

A mai somogyi művészek, a "Fonyódi Iskola" tagjai, Bernáth Aurél tanítványainak művei, valamint a faszobrászati alkotások mellett kortárs művészeti gyűjteményünk főleg az állami vásárlásokból, ajándékozás útján gyarapodik.

Műtárgyvásárlási keretünk a feladatokhoz és az árakhoz képest nem elegendő.

5.3. Gyűjteménykezelés

A képzőművészeti és iparművészeti gyűjtemény raktárai a megyei múzeum központi épületében, a batéi I. sz. raktárban, Csurgón, Somogytúron és Zalán találhatóak.

A központi raktár viszonyai általában megfelelnek a szakmai és biztonsági követelményeknek, a még hiányzó berendezéseket (pl. grafikai tároló szekrények) a terveciklus elején pótoljuk.

A kedvezőtlen elhelyezési körülmények miatt a batéi I. sz. épület, a csurgói és a somogytúri helyiségek műtárgyraktárként való használatát meg kell szüntetni. Törekedni kell a képzőművészeti restaurálás helyi feltételeinek kialakítására.

Befejezzük a gyűjteményi revíziót. Leltárainkat naprakészen vezetjük.

A hiányzó leírókartonokat pótoljuk, a mutatózás terén kialakult lemaradást csökkentjük.

5.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

A kutató és feldolgozó munka szorosan kötődik Somogy megye művészeti hagyományaihoz, illetve a megyében élő és alkotó művészek tevékenységéhez. Kiemelt feladatunk a megye múzeumaiban őrzött klasszikus anyag tudományos feldolgozása. Kutatásaink bizonyos mértékig kiterjednek a kortárs magyar képző- és iparművészet egyes vonulataira is.

Pogány Gébor

1986-1990 folyamatosan gyűjti a megyében élő művészek, illetve a "Fonyódi Iskola" festőcsoport munkásságára vonatkozó adatokat.

Lezárja az 1970-es évtized magyar képzőművészete tárgykörben végzett kutatásait.

1986-ban elkészül "Németh József festőművész" című kötetének kézírata.

1987-ben befejezi a "Somogy mai képzőművészete" c. tanulmányát.

1987-1990 folytatja a Nemzetközi Kerámia Akadémia (AIC) Magyar Tagozatára vonatkozó kutató és feldolgozó munkát. (Ernek keretében 1987-ben Polgár Ildikó, 1988-ban Thúry Levente, 1989-ben Orosz Mária, 1990-ben Schrammel Imre művészetéről ír tanulmányt.

1988-ban elkészül "Bréda Tibor művészete" című kötetének kézírata.

Horváth János

1986-1990 folytatja a Rippl-Rónai József és Bernáth Aurél életére és munkásságára vonatkozó adatgyűjtő és feldolgozó munkát.

Befejezi Rippl-Rónai József, Kunffy Lajos, Gulácsy Lajos, Czigány Dezső és Egry József a Rippl-Rónai Üdön gyűjteményben található műveinek feldolgozását.

1987-ben elkészül "Somogy művészei a reformkortól 1945-ig" c., "Kunffy Lajos élete és művészete" című, valamint Rippl-Rónai franciaországi képei a kaposvári múzeumban" című kézírata.

1987-1990 megkezdí a Diener Dénes Rudolf, illetve Marcali képzőművészei munkásságára vonatkozó kutatásokat.

H. Bognár Zsuzsa

1986-1990 folytatja a Rippl-Rónai József iparművészeti munkásságára, illetve Goszthony Mária művészetére vonatkozó adatgyűjtést.

Befejezi Sassy Attila, Márk Lajos, Csont Ferenc és Kádár Béla a Rippl-Rónai Üdön gyűjteményben található műveinek feldolgozását.

Géger Melinda

1986-1990 befejezi Ferenczy Károly, Csók István, Vaszary János, Galimberty Sándor, Nagy István és Mednyánszky László a Rippl-Rónai Üdön gyűjteményben található műveinek feldolgozását.

Lezárja Antoine Watteauval kapcsolatos kutató és feldolgozó tevékenységét.

1986-ban befejezi "Cziráki Lajos festőművész" c. kéziratát.

1987-ben elkészíti a Vaszary János kiállítás forgatókönyvét.

1988-ban elkészül "Galimberty Sándor művészete" c. kézírata.

1988-1990 megkezdí és folyamatosan végzi a "Zichy Mihály művei Somogyban" és "A somogyi képzőművészet 1960-1980 között" témakörök kutatását.

5.5. Szakági közművelődési munka

Az ötéves terveciklusban egy állandó képzőművészeti kiállítást rendezünk.

(1987-1988-ban, az épület átadásától függően nyílik meg Vaszary János kiállítása, amelyet Géger Melinda rendez.)

Az időszakki kiállítások tervezése éves szinten történik.

A művészettörténeti vonatkozású közművelődési programok szervezésére - a korábbi gyakorlatnak megfelelően - a felmerülő igények szerint kerül sor.

Munkatársaink folytatják ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

5.6. Egyéb szakmai tevékenység

Munkatársaink aktív szerepet vállalnak a szakmai közélet különböző fórumain. Pogány Gábor a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Területi Szervezete vezetőségi tagja, a Berzsenyi Déniel Irodalmi és Művészeti Társaság ellenőrző bizottságának tagja.

Horváth János tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának. Aktív festőművészként is jelentős tevékenységet folytat. Szintén tagja a Berzsenyi Társaságnak, valamint a HNF városi bizottságának.

A megyei múzeum munkatársai lehetőség szerint támogatják a megyében élő alkotókat, tevékenységükkel elősegítik a művészeti élet és a vizuális kultúra fejlődését.

III. KIEGÉSZÍTŐ SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

Az egyes kiegészítő szakmai tevékenységet végző részlegek (könyvtár, fotó, restaurátorműhely, grafikai műhely, stb.) személyi, dologi és technikai feltételeit jelentős mértékben fejleszteni kell, annak érdekében, hogy a szakmai osztályok (természettudományi, régészeti, néprajzi, történeti, képző- és iparművészeti, közművelődési) a korábbi fejlesztések eredményeként elért színvonalához felzárkózhassanak és azok tudományos és közművelődési tevékenységét hatékonyan segíthessék. A "kiszolgáló" részlegek tevékenységi körét bővíteni kell (pl. sokszorosítás, röntgenfelvételek készítése, stb.), ezzel összefüggésben felül kell vizsgálni, illetve szükség szerint módosítani kell a tevékenység szervezeti kereteit. Lehetőség szerint a vidéki alintézményekben is meg kell teremteni az ilyen jellegű feladatok ellátásának legalapvetőbb feltételeit.

1. Restaurátor műhelyek

A múzeumi szervezetben a restaurátori feladatokat a megyei múzeum restaurátor- és technikai osztályának (osztályvezető Sási János geodéta) keretében működő restaurátor csoport látja el.

A csoport személyi összetétele:

Marton Klára (középf. textil) restaurátor mb. csoportvezető
Vámosi Lajosné (középf. fém) restaurátor
Csiszár Jánosné (középf. fa) restaurátor
Bartos Judit (alapfokú) restaurátor
Cs.Szabó Veronika (alapfokú) restaurátor
Varga Katalin (alapfokú) restaurátor
Tóth Károly (alapfokú) restaurátor
Csizmadia Judit segédrestaurátor
Imre Rózsa segédrestaurátor
Horváth Péter segédrestaurátor

A tervciklus kezdetekor Varga Katalin Gyés-en tartózkodik. 1986-ban Horváth Péter valószínűleg megkezdni katonai szolgálatát.

A megyei múzeumban a restaurátorok számát nem emeljük, a vidéki múzeumoknál lehetőség szerint alkalmazunk egy-egy segédrestaurátort.

A megyei múzeumban befejezzük az anyagfajták szerint szakosított műhelyek kialakítását, az alapvető technikai eszközök (pl. elszívó) beszerzését.

Lehetőség szerint megkezdjük egy könyv- és papírrestaurátor műhely kialakítását.

A munkakörülmények javítása érdekében biztosítunk egy szociális helyiséget.

A tervidőszak kiemelt műtárgyvédelmi feladatai:

A Szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény fejlesztésével kapcsolatos épületkonzerválási és restaurátori feladatok ellátása.

A régészeti ásatásokról, leletmentésekről és terepbejárásokról bekerülő tárgyak kezelése.

Restaurátoraink részt vétele az ásatások helyszínein.

A szakágak raktári anyagának kezelése.

A kiállításokra kerülő, illetve az állandó kiállításokon szereplő tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése és szükség esetén újrakonzerválása, kezelése.

2. Fotóműterem és laboratórium

A múzeumi szervezetben fotóműhely kizárólag a megyei múzeumban, szervezetileg a restaurátor- és technikai osztály keretében működik.

Személyi feltételek:

Gózsy Gáborné fényképész, műhelyvezető

Tóth Andrea fényképész

Markó László fényképész

A létszám emelését nem tervezzük.

A jelenlegi laboratórium fekete-fehér fotóanyag kidolgozására alkalmas, ezért - anyagi lehetőségeink függvényében - egy színes fotóanyagok kidolgozására alkalmas laboratórium kialakítását és berendezését tervezzük. Ennek megvalósításáig az alapvető technikai eszközök kiegészítését kell elvégeznünk, ami a minőségi munkához elengedhetetlenül szükséges.

A fotózási munkát a szakmai osztályok részéről felmerülő igények szerint folyamatosan végezzük.

3. Könyvtár

A megyei múzeum könyvtára a közművelődési és propaganda osztály keretében működik.

Személyi feltételek:

Forrai Márta (főisk. végz.) könyvtárvezető

Lóczy Katalin (alapfokú szaktanf.) könyvtáros

A vidéki alintézményekben könyvtáros nem dolgozik.

A tervciklus első felében befejezzük a központi könyvtár megkezdett állományellenőrzését, illetve a szükséges berendezésekkel, eszközökkel való felszerelését. Pótoljuk a szakkatalógus építés terén mutatkozó hiányokat. A szakmai osztályok igényei - és pénzügyi lehetőségeink - szerint folyamatosan végezzük a szerzeményezést.

Kiemelt feladat a zalai Zichy-gyűjtemény anyagának fertőtlenítése és rendezése.

A tervciklus második felében felülvizsgáljuk a vidéki alintézmények könyvanyagát. Elvégezzük a szükséges profiltisztítást. Törekszünk a szakszerű könyvtárkezelés feltételeinek megteremtésére a hálózat valamennyi egységénél.

A megyei múzeum könyvtárában megkezdjük a folyóiratok cikk-katalógusának készítését.

4. Grafikai műhely

Grafikai műhely a megyei múzeumban, a közművelődési és propaganda osztály keretében működik.

Személyi feltételek:

Matucza Ferenc grafikus, műhelyvezető

Krasznai Zsolt kiállításrendező technikus

Mind a személyi, mind a dologi feltételek fejlesztésére szükség van. Tervezzük egy szita-gép (illetve lehetőség szerint egyéb sokszorosító berendezések) beszerzését.

IV. KIÁLLÍTÁSOK

Az előző terveciklusban kiállításainkat a képzőművészet túlsúlya jellemezte. A kiállítások zömét a megyei múzeum közművelődési és propaganda osztályának munkatársai szervezték. A jelen terveciklusban törekednünk kell a szakterületek közötti helyesebb arányok kialakítására, az egyes szakmai osztályo fokozottabb bevonására, jobb munkamegosztás kialakítására. A kiállítások színvonalának emelésével, a nagyobb érdeklődésre számító - de egyben jelentősebb szellemi és dologi ráfordítást igénylő - kiállítások előtérbe kerülésével összefüggésben számolni kell az időszak kiállítások számának csökkenésével. Kiállításaink szervezése, rendezése és kivitelezése a szakmúzeológusok, a közművelődési szakemberek és a műszaki csoport közös feladata. A saját kapacitást meghaladó kiállítási feladatokat társintézmények, illetve külső szakemberek bevonásával oldjuk meg. Képzőművészeti programunk keretében változatlanul lehetőséget biztosítunk a megyében élő alkotók bemutatkozására, 1987-ben és 1990-ben megrendezzük a VI. illetve VII. Dunántúli Tárlatot, 1988-ban a II. Országos Faszobrászati Kiállítást, egyéb időszak kiállításainkat az éves tervek tartalmazzák.

Új állandó kiállítások:

1986.

Lengyel József Emlékszoba - Helytörténeti Múzeum, Mercali.

1987.

Id. és Ifj. Kapoli Antal pásztorfaragásai - Kapoli Emlékház, Boglárlelle.
(A Népi Iparművészeti Tanáccsal és a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságával közösen).

Latinovits Zoltán Emlékiállítás - A SMMI 25. Kiállítóhelye, Boglárlelle.
(A Magyar Színházi Intézettel közösen).

Dél-dunántúli Népművészet - Idegenforgalmi és Kulturális Központ, Szántódpuszta. (SIOTOUR).

Drávamenti horvát porta - Nemzetiségi Tájház, Lakócsa.

1988.

Vaszary János festményei - Vaszary János Emlékmúzeum, Kaposvár.

A "Vörös Csillag" Mg TSz története (40.évforduló kapcsán) - Dráva Múzeum, Barcs.

1989-1990.

A Siófokon és Nagyatádon létesítendő új múzeumok állandó kiállításai.

V. KÖZMŰVELŐDÉS ÉS PROPAGANDA

A megyei múzeumi szervezetben folyó közművelődési munka valamennyi szakember közös feladata. E tevékenység szervezését, összehangolását a megyei múzeum közművelődési és propaganda osztálya végzi.

Az osztály személyi összetétele:

Dr. Cseicsnerné Hegedüs Erika osztályvezető

Huszka Judit népművelő

Kapitány Orsolya népművelő

Reviczky Mária adminisztrátor

Szervezetileg az osztályhoz tartoznak a megyei múzeum könyvtárának, grafikai műhelyének dolgozói és a kaposvári teremőrök is.

A tervciklus során számottevő személyi változást nem tervezünk, azonban mind Kaposváron, mind a vidéki alintézményeknél javítani kell a technikai (pl. audio vizuális) eszközökkel való ellátottság színvonalát.

Törekszünk installációs-parkunk korszerűsítésére, bővítésére. A megyei múzeumban kialakítunk egy közművelődési célokra (szakköri foglalkozások, előadások, stb.), illetve 40-50 fő befogadására alkalmas termet.

A különböző múzeumi közművelődési programok (előadás, tárlatvezetés, játszótér, gyermekfoglalkozás, táncház, szakkör, klub, tábor, stb.) szervezését, rendezését a kialakult rend, illetve a felmerülő igények szerint végezzük.

Továbbra is célunk más intézményekkel és szervezetekkel való együttműködésünk fejlesztése. Az általunk folytatott közművelődési tevékenységhez igény szerint segítséget nyújtunk. Saját munkánk során az alkalmazott módszerek megújítására, tevékenységünk gazdagítására törekszünk.

Kiemelt fontosságú propagandánk színvonalának - az összetevékenységgel összhangban álló szintre - emelése, amely elsősorban a dologi feltételek alakulásának függvénye.

VI. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

Nemzetközi kapcsolatok kialakítása és ápolása terén lehetőségeink igen szűk körre korlátozottak, zömmel ad-hoc jellegűek, így ilyen irányú tevékenységünk nehezen tervezhető.

Lehetőség szerint továbbfejlesztjük az Észak-horvátországi múzeumokkal létrejött kapcsolatainkat. A tapasztalatcserén túl törekedni kívánunk a szorosabb együttműködésre, közös kutatások megindítására elsősorban a régészet és a néprajz terén. Folytatjuk a barcsi és a viroviticei múzeum közötti kiállítás-cserét.

Somogy, illetve Kaposvár testvérmegyei, testvérvárosi kapcsolatait (Hamburg-Glinde, NSZK; Darham, Mongólia; Ciechanów, Lengyelország; Bjelovár, Jugoszlávia; Kalinyin, Szovjetunió; Kardzsali, Bulgária) megkíséreljük az illetékes múzeumok szervezett kapcsolataira is kiterjeszteni.

Felülvizsgáljuk és szelektáljuk kiadványcserénket, megkíséreljük olyan intézményekkel felvenni a cserekapcsolatot, amelyektől kutatási profilunkhoz jobban kapcsolódó cserekiadványokat várhatunk.

A nemzetközi kapcsolatokkal összefüggő feladatokat a megyei múzeum közművelődési és propaganda osztálya látja el.

VII. TOVÁBBKÉPZÉS

Munkatársaink zöme, a főfoglalkozású dolgozók 2/3-a 40 évesnél fiatalabb, vagyis még "tanulóképes" korú. Az intézmény jövője szempontjából igen fontos, hogy a következő esztendőik során minél többen, minél magasabb képzettséget érjenek el. Az intézmény számára a továbbtanulónak biztosított kedvezmények ma jelentős terhet jelentenek, de megítélésünk szerint érdemes ezeket vállalni.

Ezért valamennyi munkatársunk számára biztosítjuk a továbbtanulás lehetőségét.

Restaurátoraink valamennyien elvégzik az alap-, illetve a középfokú restaurátor tanfolyamot. Ösztönözzük főiskolai továbbtanulásukat is.

A középkáder szakalkalmazottak és ügyintézők elsősorban különböző szaktanfolyamokon képezik magukat, de támogatjuk főiskolai jelentkezésüket is.

A diplomásokat ösztönözzük második diploma, illetve tudományos fokozat megszerzésére.

Lehetőség szerint támogatjuk a nyelvtanulást. Szervezett keretet kívánunk biztosítani az alapvető számítástechnikai ismeretek elsajátításához.

Munkatársaink rendszeresen részt vesznek az országos múzeumok által szervezett továbbképzéseken.

Számos dolgozónk részesül politikai képzésben a MLEE szakosító tanfolyamain.

A képzés, továbbképzés konkrét adatait az éves tervek és jelentések tartalmazzák.

VIII. BELSŐ ELLENŐRZÉS

A tervidőszak első felében az ellenőrzési rendszer teljes kiépítésére törekszünk. Lehetőség szerint 1986. második felében függetlenített belső ellenőr munkába állítását tervezzük.

Belső ellenőrzési szabályzatunkat az érvényben lévő rendeletek szerint átdolgozzuk.

Évente belső ellenőrzési tervet készítünk, melyben megjelöljük a kiemelten fontos ellenőrzési területeket. Emellett hatékonyabban igyekszünk megvalósítani a munkafolyamatba épített és a vezetői ellenőrzés rendszerét.

IX. GAZDASÁGI MUNKA

Az előző évek során jelentős mértékben bővült múzeumi hálózat üzemeltetési, fenntartási költségeinek emelkedésével a költségvetés nem tartott lépést.

A tervciklus elején biztosított költségvetési előirányzat mintegy 4-5 millió Ft-tal kevesebb az alapvető szükségletnél. A hiány elsősorban a karbantartás, az energia, a gyűjteménygyarapítás, kiállításrendezés, közművelődés és propaganda költségeknél jelentkezik. + tud. munka feltételével (pl. tárgyat, fel-
rakás, stb.)

Gazdasági -és szakmai-feladataink a VII. ötéves tervidőszakban is pénzügyi lehetőségeink függvényében valósíthatók meg.

Amennyiben a tevékenységünk szintentartásához szükséges pénzeszközök biztosítása megtörténik, évente kb. 500-600 m Ft-ot gyűjteménygyarapításra, *szállítás!*
700-800 m Ft-ot fogyóeszközbeszerzésre (ebből szakmai felszerelésre 400-500 m Ft-ot), a szakkönyvtári állomány gyarapítására 300 m Ft-ot, kiállításrendezésre, propagandára, katalógusok készítésére kb. 1000 , Ft-ot fordítunk.

Folyamatosan törekszünk a szakmai osztályok munkáját segítő technikai eszközök (magnetofoonok, xerox másoló, videó, számítógép, fotófelszerelések, rovarszekrény, mikroszkóp, stb.) beszerzésére, gyarapítására.

Épületeink többségében jelentős állagmegóvó és felújító munkák váltak szükségessé. (További) biztonságtechnikai eszközöket kell felszerelni.

Valamennyi alintézményünkénél el kell végezni az elektromos érintésvédelmi és szabványossági felülvizsgálatot.

Balatonszárszón sor kerül a gázfűtés beszerelésére, központi épületben az elektromos szabványosításra, új telefonközpont beépítésére.

A tervciklusban mindkét gépkocsinkat (Barkas) le kell cserélni.

Kiemelt feladatunk a megyei múzeum épület műemléki rekonstrukciójának előkészítése.

T A R T A L O M

oldal:

<u>I. A MÚZEUMI SZERVEZET FŐ FELADATAI</u>	1
<u>II. TUDOMÁNYOS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG</u>	4
1. TERMÉSZETTUDOMÁNY	4
2. RÉGÉSZET	8
3. NÉPRAJZ	14
4. TÖRTÉNETTUDOMÁNY - IRODALOMTÖRTÉNET	20
5. MŰVÉSZETTÖRTÉNET	25
<u>III. KIEGÉSZÍTŐ SZAKMAI TEVÉKENYSÉG</u>	29
(Restaurátor-, fotó-, grafikai műhelyek, könyvtár)	
<u>IV. KIÁLLÍTÁSOK</u>	32
<u>V. KÖZMŰVELŐDÉS ÉS PROPAGANDA</u>	33
<u>VI. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK</u>	34
<u>VII. TOVÁBBKÉPZÉS</u>	35
<u>VIII. BELSŐ ELLENŐRZÉS</u>	36
<u>IX. GAZDASÁGI MUNKA</u>	37